

Hevesvármegye

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

TARTALOM:

Lévay Mihály prelátus- püspök Hatvan:
Vigyázzunk!

Szmrecsányi Lajos egri érsek tizezer
pengős adománya Széll Józsefné gyer-
mekmentő akciójára.

Frindt Jenő egri kanonok fertálymesteri
köszöntője.

A gyöngyösi kaszinó kultur munkája.

Dr. Beökönyi László főispáni titkár Eger:
Páris—Düsseldorf 1937.

„Öreg Vitéz“ Emlékezzünk régiekről...
A „Kacsa.“

Szentgyörgyi Gyula egri egyházmegyei
tanfelügyelő: „A magyar falu a magyar
nemzet oltára.“

Az egri ügyvédi Kamara a zártszám mellett.

Dr. Czekkel Ferenc, Hevesvármegye m.
kir. tisztifőorvosa népegészségügyünk fej-
lődéséről.

Frank Tivadar városi főjegyző, polgármes-
ter helyettes évnegyedes jelentése Eger
közigazgatási állapotáról.

Balogh István a „HGE“ igazgatója, gaz-
dasági tanácsos, Gyöngyös: Mi van a
németországi munkásszerződések háta-
mögött.

Dr. Kálnoky István városi tanácsnok,
Eger: „A kereskedelem, kultúra és sza-
badság édestestvérek.“

A róm. kath. Egyházközség küldöttsége
Várkonyi Sándornál.

Fenyvess Pál kerületi gyümölcstermelési
intéző Tiszafüred: Védekezési módok a
gyümölcsök férgesedése ellen.

Nádor József Eger: A vidéki villamosi-
tásról.

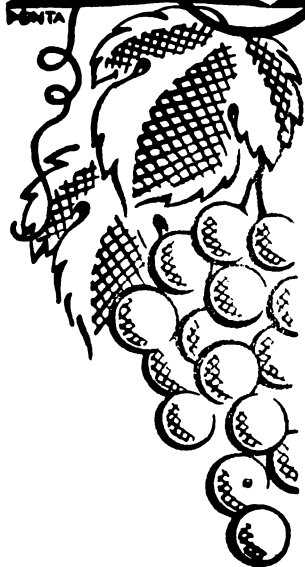
Megyegyűlés.

Továbbá hírek, beszámolók a megye min-
den részéről.

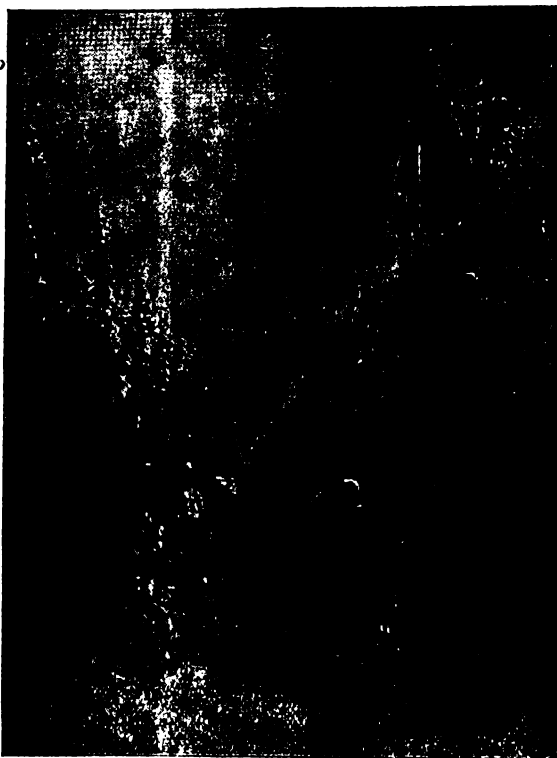
HATVAN
1938. FEBRUÁR HÓ 15
IX. ÉVF. 3. SZÁM.

Agrária

PONTA

SZŐLŐTÉLEPÍTŐ R. T.
BUDAPEST, VI. KIRÁLY-UTCA 26.
Telefon: 1-14-0-44, 1-18-4-64.

SZŐLŐOJTVÁNY
♦♦ HAZAI ♦♦
GYÖKERES ÉS
SIMA VESSZŐ
ÉS AMERIKAI
ALANYVESSZŐ

Ripária anyatelep az ecsédi telepen.

Különleges csemeszőlő fajok:

Fehér fajták.

Afus Ali
Erzsébet királyné emléke
Mathiász Pipiske
Szauder Gusztáv
Szőlőkertek királynőjemusc.

Tompa Mihály chass.
Vörösmarty M. musc.

Vörös fajták.

Mathiász Jánosné chass.
Szauder Gusztávné musc.

Az élénk érdeklődésre való tekintettel ajánlatos az előjegyzés.

HEVESVÁRMEGYE

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER ELŐFIZETÉSI ÁRAK: EGY ÉVRE 12 PENGŐ, FÉLÉVRE 6 PENGŐ, NEGYEDÉVRE 3 PENGŐ

Vigyázzunk!

Irta: Lévay Mihály.

Országunk belső békéjét már jó idő óta zavarani igyekeznek olyan elemek, akikről azt szokás mondani egyébként, hogy nem kívánatosak.

Nem kell hangsúlyoznunk, hogy a tüzzel játszani veszedelmes dolog. Olyan emberek játszanak ma itt a tüzzel, illetőleg a hiszékeny rétegek feltűzelésével, akiknek, hogy magyarán megmondjuk nincs mit reszkirozniok.

Ezeknek a ki tudja honnan jött alakoknak mind nagyobb és nagyobb tér nyílik ámitó, tegyük hozzá, hogy lázító beszédeiknek hangoztatására. És az amúgy is nem kevés gonddal bajjal vesződők nemcsak meghallgatják őket, hanem hitelt is adnak nekik.

Nem szabad ölbetelt kézzel nézni ezeket a napról napra mindig sűrűbben jelentkező megmozdulásokat. A „salus reipublicae” ezeknek ugyancsak Hekuba.

De mit szólunk ahhoz az eléggé el nem ítéltető, szavakkal alig jellemezhető galád eljáráshoz, amelynek csak legutóbb jutottunk tudomására.

A vasárnap megjelent hírlapokban arról értesültünk, hogy a magát „Láthatatlan Frontnak” nevező bizonytalan alakulat német nyelvű röpiratokat bocsátott ki. A röpirat címe: „Az illetékes német helyhez. Az Eucharisztikus Kongresszus Budapesten.”

Magyar nyelvű csak az aláírás és a terjesztésre való felhívás.

Ebben a röpiratban a legnagyobb lelkiismeretlenséggel és a legféktelenebb gyűlölettel fordulnak a májusban tervezett vallási kongresszus rendezése alkalmából országunknak ezer éven át legbiztosabb fundamentuma, a katolikus egyház ellen.

Nemcsak belső békénket nyugtalanítják hitetellen vadsággal hirdetett felforgató elveikkel és a sajtó nyilvánosságára nem méltó nyomtatványaikban hemzsegető uszításokkal, hanem békénket kifelé is megpróbálják a legnagyobb vakmerőséggel kikezdeni.

Azon kezdik, hogy a német birodalom kormánya jól teszi, ha nem tartja kívánatosnak az eucharisztikus kongresszuson való megjelenést. Cudar vakmerőséggel hirdeti ez a röpirat, hogy a magyar katolikusoknak ez a tisztán vallásos jellegű megmozdulása egyenesen a III. birodalom ellen intézett tüntetés akar lenni.

Azt is állítja, hogy az előkészítő bizottság tagjai mind ádáz és dühödt német ellenségek. Nem állítja szemtelenül hangoztatni, hogy a magyarok nagy része tudatában van annak, hogy a német birodalom ezt a kongresszust németellenes tüntetésként fogja fel.

Ezt az álláspontot, folytatja e röpirat szerzője, nemcsak Magyarország lakosságának nagy része, hanem még a katolikus vallású magyarok is természetesnek és jogosultnak tekintik. Sokan a magyarok közül egyenesen elvárják a német kormánynak ezt az intézkedését.

Odajutottunk tehát, hogy magyar ég alatt, magyar kenyéren élő senkik a vakmerőségnek oly mérhetetlen meggondolatlanságával és bántó cinizmusával képesek ennek az országnak a békéjét lábba tiporni még a külföld előtt is. aminőre a legáltalánosabb megátalkodottsággal szemben se mertünk volna gondolni.

Kik ezek a sötétben bujkáló patkányok? Ezt nemcsak kikutatni, hanem alaposan megtorolni is annak a kormánynak a kötelessége, amely példás megértéssel arra az álláspontra helyezkedett, hogy a magyar katolikusoknak ezt a tisztán vallásos jellegű, békés és a haza javát is szolgáló impozáns megmozdulását teljes megértéssel támogassa.

Hová jutunk, ha az ország békéjét ennyire semmibe vevő emberek a „Láthatatlan Front” álarcá alatt minden eszközzel azon vannak, hogy a keresztény nemzeti irányzatnak gáncsot vetve, a magyar nemzet életét aknázzák alá?

„Caveant consules” vigyázzanak az őrtállók!

Szmracsányi Lajos egri érsek tizezer pengős adománya Széll Józsefné gyermekmentő akciójára.

Széll József belügyminiszter felesége meglekintve a budapesti nyomortelepeket, megáöbbenne látta azt a veszélyt, amely a szegény földhözragadt magyar gyermekek életét, fizikai és erkölcsi fejlődését fenyegeti.

Ezeknek megmentése érdekében gyermekotthonok felállítását látta szükségesnek s ennek megteremtése érdekében kereste fel Serédi Jusztinián hercegprímást, aki a legnagyobb megértéssel és szeretettel vette pártfogásába az elhagyott szegény gyermekek ügyét s kérésével fordult a püspöki karhoz a gyermekek megmentése érdekében.

Szmracsányi Lajos egri érsek, pápai trónálló volt az első, aki jóságos lelkével átértette a nemzetmentő ügy óriási fontosságát, — s 10.000 P. t adományozott a nemes célra.

A pátriárka koru, hivei által rajongásig szeretett és valláskülönbség nélkül mindenki által mély tisztelettel övezett érseklőpásztor e nemes, nagylelkű gesztusa csak egyik láncszeme annak a hatalmas, embermentő munkának, melyet egész életén keresztül lelke egész odaadásával végzett egyháza és hazája javára

Frindt Jenő egri kanonok fertálymesteri köszöntője :

„A kik új politikai és gazdasági rendszerekkel akarják visszavarázsolni a régi jó világot, ne felejtsek el, hogy a régi jó világ alapja a régi jó szellem.“

Hazánkban az egyetlen város Eger, ahol még ma is fennáll a fertálymesterség évszázados intézménye. A fertálymesterek az egyes városnegyedekben azelőtt a polgármester helyettesei voltak és a közigazgatás számos ügyét-baját intézték el előszóval és írásban. Ma már inkább csak jelképes a fertálymesteri hatalom és tisztség, de Eger híven őrzi az ősi hagyományokat és változatlanul fenntartja a fertálymesteri intézményt, mint polgári kitüntető dísz és szociális segítségre alapozott társadalmi szervet. Dr. Kürti Moughért főigazgató-üggyelvező egy évtizeddel ezelőtt a mai időknek megfelelő új tartalommal töltötte meg a fertálymesterek testületének társadalmi programját és az intézményesen is megszervezett testületi tagokat szép társadalmi munkára állította be.

Csak az egész társadalomnak bizalmát és tiszteletét élvező feddhetetlen egri polgár lehet tagja a testületnek, amelyet minden évben újra választanak a tisztséget már viselt tagok. Az idén megtartott választáson, az ugynevezett „suttogókön“ a következők kapták meg a fertálymesteri tisztséget: dr. Poláknay László OTI-igazgató, Babocsay Zoltán takarékpénztári tisztségviselő, Piszker Valér irgalmas-rendi tanácsos perjel, ifj. Brindza Béla temetőkezelési vállalkozó, Rupert Károly vízvezeték-szerelő, Török Lajos es. törzsőrmester, Tóth László földmives, Balogh Jenő dohánygyári igazgató, Volszky Béla kőműves mester, Frindt Jenő kanonok, Császló Gyula lelkész, Bück Sándor telekkönyvvezető.

A névsorból is kiténik, hogy a fertálymesterválasztásnál a szó nemes értelmében vett tiszta demokrácia érvényesül. A piros bélése, száz ráncu fertálymesteri köpönyeg és a díszes fertálymesteri bot viselése egyforma kitüntetés az előkelő nagy urra és az egyszerű kiserberre.

A hagyományos szokásnak megfelelően az idén is Apollónia napján, február 9-én iktatták be ünneppélyesen az új fertálymestereket. A főszékesszékházban hallgatott szentmise után a frontharcos zenekar kíséretében a városházára vonult a fertálymesterek tisztelete. A menet élén dr. H-dry Lőrinc főispán és Okolicsányi Imre alispán haladtak mint volt fertálymesterek. A városházán az új negyedmestereket dr. Petro Kálmán országgyűlési képviselő, volt fertálymester mutatta be Braun Károly polgármesternek, akik ezután letették a hagyományos fertálymesteri esküt. Braun polgármester ékes szavakkal köszöntötte az új negyedmestereket, akiknek nevében Frindt Jenő kanonok válaszolt és beszédében többek között ezeket mondotta:

— Büszkék vagyunk, hogy ebbe a nemes testületbe belekerülhettünk. Büszke önérettel hordoztuk meg a város utcáin a polgári becsületet jelképező köpönyeget és szállagos botot. Az új alkotásokra készülő emberek gyakran visszajárnak a múltba erőt meríteni. Eger városának, amely múltjából él, nem is kell nagy utat megtennie ezért, mert vannak testületei, amelyek máig megőrizték számára a múlt hagyományait. Ilyen a negyedmesteri intézmény is, amely ma is élő valóság és nem pusztá keret. Bizonyítja ezt az idén az a körülmény is, hogy tegnap szentmise mellett. Ebben a küzdelmes világban, amikor új politikai és gazdasági rendszerekkel akarják a régi holdog világot visszavarázsolni, nem szabad elfelejteni, hogy a régi világ lényege és alapja a régi jó szellem volt. Az állami élet fundamentuma nem a külső formakön, nem is a gazdasági erősségen, hanem a lelki erősségen épül fel. A jól megépített lelki hársabalon a postablon is virágot és virágot tud teremteni, de a legvirágzóbb életet is tönkre tudja tenni egy elzüllésztett lelki társadalom.

Monori Mag

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI-ÚT 7.

MOST MEGJELENT ÚJ TAVASZI KÉPES FŐÁRJEGYZÉKÜNKET

BÁRKI KIVÁNSÁGÁRA INGYEN ÉS BÉRMENTVE MEGKÜLDJÜK!

A gyöngyösi Kaszinó kultur munkája.

Ha az ország vidéki Kaszinóinak életét megfigyeljük, azt látjuk, hogy azoknak tevékenysége; — nagyon kevés kivételtől eltekintve, — megmérhetetlen messzeségben áll a gróf Széchenyi István által elgondolt célkitűzésektől.

A gyöngyösi Kaszinóé az érdem, — amelynek az élén a páratlan agilitású dr. Puky Árpád polgármester áll, — hogy hivatását átérezve előbb saját városában kezdte meg kulturális tevékenységét, majd az egri és a hatvani Kaszinókkal létesített megállapodást, hogy felváltva látogassanak el egymáshoz, ahol nívós műsoros estek keretében ápolják a kulturát s fejlesszék az egymásközötti szellemi kapcsolatot.

A gyöngyösi Kaszinó ilyen irányú kulturális tevékenységének első állomása Eger lesz, ahol értesülésünk szerint f. hó 26. án fog a gyöngyösi Kaszinó, nagyszabású kultúrest keretében bemutatkozni.

A legnagyobb elismeréssel adózunk a gyöngyösi Kaszinónak, s érdemes elnökének e megmozdulásért, — hisszük, — hogy minden tekintetben meglesz a kívánt sikere.

„Páris - Düsseldorf 1937.“

Írta: dr. Boökönyi László.

„El vagyok ragadtatva.“ — feleltem német barátomnak azon kérdésére, hogy mily benyomásokkal távozom, mikor búcsút inteltem neki a düsseldorfi pályaudvaron, utban Bruxelles-Paris felé.

Ugy érzem, nem tuloztam ezen kijelentéssel, mert valóban élmény, a maradandó benyomások tömege volt az, amit Németországban gyűjtöttem és ami végigkísért engem a világ fővárosa felé. Nem először jártam a mult év nyarán a hitleri birodalomban, igyekeztem most is higgadt szemmel szemlélni a látottakat és nem akartam összetéveszteni azt, ami a birodalomban hitleri és azt, amit évszázadok kulturális tradíciói nyújtanak a kíváncsi utazónak. Ezuttal Dresdán, majd Thüringia városain, Jena, Weimar, Erfurt, Gotha, Eisenachon, vitt keresztül utam, hol mindenütt feltűntek előltem azok a hatalmas történelmi és kulturális értékek, melyekkel a germán civilizáció különösen az utolsó évszázadok mozgalmas éveiben gazdagította nemcsak a német népet, de az egész művelt emberiséget.

Végigjárván Németországot, nem tudtam szabadulni azonban egy érzéstől; léptem, nyomon, bárhová is mentem, egy új szellemnek, új kornak megnyilvánulását láttam, mely rányomja bélyegét még azokra a helyekre is, melyek teljesen át vannak itatva letűnt évszázadok történelmi levegőjével. — Döbbenve ébredtem rá, hogy egy négy és félesztendő uralom mennyire át tudja változtatni a lelkeket, mennyire le tud számolni a multtal, anélkül, hogy azt megtagadná és milyen hihetetlen akaraterővel és önbizalommal tudja vezetni népét merőben új világ nézet és új célok felé. — Mindenütt új élet pezsdül és a weimari alkotmány letargikus kora, mint egy lidércálom él a mai nemzedék emlékében, nem lát mást, mint a jövőt, a nagy német kollektív átérzést, mely hazáját ismét nagyvá teszi és képzeletében Germania alakja talán még fényesebben és dicsőségesebben jelenik meg ma, — a súlyos megpróbáltatások után, — mint 1870-ben, Sedan után. Ismerni kell a német népet, a mai németországi viszonyokat

A 60-as bajtársak

február 5 én tartották havi rendes összejövetelüket Egerben a Kéményseprő vendéglőben. A megbeszélések során szeretettel köszöntötték vitéz Vereczkey Lajos ny. alezredest és elhatározták, hogy a legközelebbi összejövetelen a bajtársak összessége nevében üdvözölni fogják azokat a volt hatvanasokat, akik az utóbbi időben előléptetésben részesültek az általon felüli harctéri teljesítményeikért. Az egybe gyűlt bajtársak megleghangu üdvözlő iratot küldtek Szita Mihály tábornoknak, aki nem jelenhetett meg a bajtársi vacsrán, ugyancsak megleghangu levélben tolnacsolták bajtársi együttérzésüket vitéz Taby Árpád m. kir. testőrőrnagynak, a Mária Terézia Rend lovagjának, aki betegen fekszik a budapesti kórházban. Megbeszélték továbbá azt is, hogy az idén Hatvanban rendezendő 60-as ezrednap ügyében levélben fordulnak vitéz Tömösváry János hatvani járási főszolgabíróhoz, Vig Vilmos lapszerkesztőhöz és vitéz Dr. Lenárd Béla jegyzőhöz mint volt 60-as tartalékos tisztetekhez, az idevonatkozó részletek megbeszélése végett. A hatvani ezrednapra még Mezőkövesden kilátásba helyezte eljövételét vitéz József kir. herceg tábornagy is.

ahoz, hogy teljesen át tudjuk érezni és meg tudjuk érteni azt, ami ma ott folyik. A harmadik birodalom munkája és erőfeszítése talán azért nagyobb és talán azért tud is felmutatni kimagaslóbb eredményeket, mint közel 70 évvel ezelőtt, mert a világháború utáni tragikus korszak és eleseltség sokkal inkább ráutalja és rákényszeríti a német népet szinte lehetetlen kérdések és problémák megoldására, mint az a kor, mikor győzelemittasan, 5 milliárd hadisarcclal gazdagodva, tobzódott nagyhatalmi mámorában.

Németország mai gazdasági helyzete, bármennyire is csodáljuk a nemzeti szocializmus alkotásait, kielégítőnek nem nevezhető, sőt elfogultság nélkül meg kell állapítanunk, bizonyos szempontból talán rosszabb, mint volt ezelőtt öt évvel, Hitler uralomra jutásának idején. — Szokva vagyunk ugyanis ahoz, hogy a gazdasági jólét fokmérőjét, egy állam gazdasági mérlegének aktivitásában, valutájának mindenütt elismert stabil értékében és általában az államháztartás zavarnélküli egyensúlyában lássuk. Ezekből a tényekből kiindulva Németország helyzetét egy kis- sé aggodalmasnak kellene látnunk, mert gazdasági mérlege az elementáris életszükségletek és nyersanyagok hiányánál fogva egyre kedvezőtlenebbül alakul, különösen akkor, mikor az ipari termelés az utóbbi évek folyamán hallatlan módon felfokozódott és egyre több külföldi nyersanyagot igényel. Ha különböző országokban megfordulunk, látjuk, hogy a német márka nem sorozható ma Európa reprezentáns valutái közé, gazdasági zárkózottságánál és devisahiányánál fogva hazája határán kívül ugyszólván értéktelen és csak a legnagyobb erőfeszítésekkel sikerül belső vásárlóértékét a birodalomnak biztosítani. Németország államháztartási egyensulya különösen az egyre fokozódó hadikiadások és egyéb szükségletek növekedésével állandóan veszélyben van és stabilnak nem mondható.

Mint említettem, a mai német birodalomnak jellegzettsége, hogy épen a legsúlyosabb gazdasági nehézségek közepette és talán épen ezek folyamánaként, tud olyan kiváló alkotásokat felmutatni, me-

lyek méltán keltik fel a világ csodálatát a német nemzet törhetetlen és fekezhetlen expansiója felett. — A német birodalom, bármennyire is igyekszik külsőleg elhíttetni a világgal, hogy határai között nincsen inség, nincsen baj, ugyanakkor gvarmali követelményeivel beismeri, hogy országának felfokozott igényeit és bealott gazdasági gopezetet csak tengertüli erőforrásokkal tudja társosan üzemben tartani.

Azt a hatalmas erőfeszítést és merőben új alamelgondolást, melyet a hitleri birodalom a mai gazdasági és politikai árközöttségében szinte gigászi módon nyújtott és melyel magát függetleníteni igyekszik a többi Európától, talán egy szóval lehetne jellemezni és ez: DÜSSELDORF 1937. Aki Düsseldorfban a múlt nyáron a „Schaffendes Volk” kiállítását látta, melyel Hitler a 4 éves alkotás eredményeit akarta a világnak bemutatni, az valóban csodálatlalt hajlik meg a német elniakarás előtt. A négyéves munkaterv annak az elgondolásnak jegyében született, hogy Németországnak nincsen nyersanyaga, nincsen devisája, tehát meg kell kísérelni az ipari szükségleteket szintetikus uton vagy pótananyagok felhasználásával előállítani. Hogy ez a Birodalomnak milyen mértékben sikerült, az kétségtelenül bámulatra méltó. Szintetikus gummi, mely jobb a valódinál, a „Vistra”, a műszövet, a műgyantából előállított használati cikkek sorozata a fogaskeréktől a fésűig, a faból készült cukor, ezer és ezer mindennapi szükséglet legfantasztikusabb anyagokból, melyek felhasználhatósága szinte hihetetlen annak, ki nem saját szemével győződött meg mindenről. Aljárva a kiállítás pavilonjait, gondolkodóba kell esni, valóban remélhető-e, hogy e gigászi munka eredményeként egy 65 milliós nemzet függetleníteni tudja magát gazdaságilag a világtól. Ha a tempót nézzük, egy pillanatra azt hihetnénk, de vajjon nem kelle majd a szurrogatumra szurrogatumot találni és nem merül-e ki addig ez a nép, mielőtt célt érne. Az egyre fokozódó idegesség a gyarmati kérdésben, kétségtelenül azt bizonyítja, hogy a birodalom vezetői tisztában vannak a fennálló nehézségekkel és a mai — szükség teremtette — gazdasági helyzetet, bár csodákat művelt, csak átmenetinek tekintik.

A mai német rendszer, melynek eddigi eredményei, kétségtelenül az individualizmus teljes háttérbeszorításával, a kollektív eszme előtérbehelyezésével voltak csak megvalósíthatók, nem telepíthető egyszerűen át más országba és a velünk született szabadságérzet fellázadna ilyen megoldások ellen, bármennyire csodáljuk is annak alkotásait.

Talán egy lelki felszabadulás megnyilatkozása volt az az érzés, mikor megérkezve Párisba a Boulevard des Italiens egyik kávéházának terraszán ülve, szemléltém az éjjeli kivilágításban a világváros mozgalmas, rohanó életét és önkéntelenül felsóhajtottam magamban: „Milyen jó, hogy ismét Párisban vagyok!” Megdöbbenem! „Valóban én vagyok az, aki oly nagy elragadtatással bucsuztam német barátomtól?”

Érdekes élmény ma Németország! Azt hiszem egy objektív szemlélője sem tudja tőle megtagadni csodálatát, de anélkül, hogy észrevenné, ránehezedik nagy sullyal valami lelkére, melyet csak akkor érez, ha állépvé határát, felszabadul nyomásától.

Ezen felszabadultság érzésével rőttem napokon keresztül a világkiállítás csarnokait, felém áramlott mindenünnen Franciaországnak az a különös vá-

zsa, melyet talán Európa egy országa sem tud nyújtani, ami a könnyed életművészet megnyilvánulása, melyel mindenki saját egyéni életét éli anélkül, hogy a másikeba avatkoznék és hol minden távolabb áll, mint az élet keretbe szorítása és uniformizálása. A kiállítás pavillonjainak színes sokaságában elvén, az ember csodálja a francia géniust. Valahogy az az érzésünk, hogy ez a kiállítás szobraival, képeivel, művészi alkotásaival Franciaországot feltetelezi, hol ma is szabadon mutatkozhatik meg minden világnézet, minden emberi eszme, hol nem állítanak falakat az emberi szellem megnyilvánulásai ele. Egymással szemben állva m redtek egnek a Szovjet és Németország büszke pavillonjai és bár külsőleg kétségtelenül a leghatasosabbak voltak, volt bennük egy közös propagandisztikus vonás, mely rámutatott arra, hogy ezek az országok neptük elő más ideálokat, más értékeket állítottak és belsejükben nem találtuk azt a megnyugtató harmóniát, mint mikor a francia, belga vagy más nemzet pavillonjainak sokoldalú gazdag terméibe jutottunk.

Ha középeurópai szemmel szemléljük Páris 1937. nyarán, arra a meggyőződésre kellett jutnunk, hogy Páris közelebb állt lelkünkhöz, mint a mai Németország. Távol áll tőlem, hogy le akarnám becsülni az ott látottakat. Sőt! Csodálni őket sokkal jobban tudjuk, de szemünk, világnézetünk, gondolkodásunk sokkal inkább tud alkalmazkodni Párishoz, mint Düsseldorfhoz. Egész történelmi és kulturális fejlődésünk folytán sokkal közelebb állunk az individualista eszmékhez, az egyéni erők független megnyilvánulásához, mely annyira jellemzi mindazt, ami francia, mint a mai gazdasági cházisban a kollektívizmus tengerében elmerült német szellemhez.

Düsseldorf, egy forradalmi, evolúciós korszak, talán a gazdasági nehézségek kétségbeesett, de nagy szerű eredménye; mindaz amit Párisban a francia nemzet bemutatott, hű kifejezője annak a világnézetnek, mely a francia forradalom katalizmájában született és irányt szabott Európa majd minden államában a társadalmi és politikai fejlődésnek.

Hiba lenne, nem észrevennünk azt, hogy az 1937. Párisában bármennyire is tanuságot akart tenni a tradicionális és demokratikus Franciaország mellett, új szelek lengedeztek és egyes jelenségek mint ha arra mutatnának, hogy a szu beleette magát azokba a hatalmas gerendákba, melyek másfél évszázadon keresztül biztos hordozói voltak a francia államépületnek.

Mikor hazaérve, öt hét európai benyomása elvonultak szemeim előtt, talán legmarandóbb az a szimbolum volt, melyet Páris és Düsseldorf szembenállításában találtam. Az egyik is, másik is különbözőt akart mutatni az emberiségnek. Páris az előrehaladott világnézetű, nyugati műveltségű, demokratikus, individualista polgárhoz beszélt, Düsseldorf a jövő emberéhez, ki előtt az egymásért való küzdelem és mint legfelsőbb eszmék, a kollektív szociális célok lebegnek.

Az egész világon érezhető nyugtalanság, mely Franciaországot sem kímélte meg, hű kifejezője annak, hogy az emberiség új eszmék felé halad. Talán a parisi világkiállítás egy utolsó fellobbanása volt a demokratikus Nyugatnak. A jelek arra vallanak, hogy a fejlődés utja Düsseldorf felé vezet. Mi magyarok sajnos még nem jutottunk el Párisba sem. Párisnak menjünk kerülővel vagy egyenesen? — Ugy hiszem ez a ma kérdése.

Emlékezünk régiokról...

A „Kacsá”

Én is rajtakaptam már magamat, hogy bennem is van irigység. — Pedig azt hittem, hogy ez a csúnya emberi tulajdonság hiányzik belőlem. — Hát nem hiányzik. — És erről egy gondterhes hosszú sétám alatt győződtem meg, amikor rottam a külvárosok libáni hangulatú keskeny sikátorait, hogy irodai gondoktól agyonzaklatott agyamat kiszellőztessem. — Végigmentem a Hóhéparton, ahol megálltam a térnek alacsony sarokháza előtt, melybe egy nagyvíű széles kapun át lehet bejutni. — Ebben lakott a hóhér, a pribék. Vastácsos ablaka előtt eszembe jutott, hogy hány szegény legény átkozta el ezt a kaput, amelyen át kilépett hozzá a hóhér. — Onnan felkapaszkodtam a Pázsit utcába. A pázsitot ugyan az egri nyelv „pást”-nak mondja, de az utcátábla nem a dialektust, hanem az Akadémia nagy szótárát követi. Innen esik a legszebb kilátás a város sok ezer vörös cseréptetős háztetőjére, melyből érdekesen nyúlik az égnek a tízenegyetem sok magas tornya, legszembeszökkenőbb a kacsú török minaret, amit az egriek ma is csak csonka mecsetnek hívnak, bár már nem csonka, fel van huzva egészen a felholdig, amit stilustalanul keresztel is megtoldtak. Lefelé menve végig mentem a Bárány utcán, majd a piacot át a Lyceum mellett a Fellner utcára.

Mikor a gyönyörű Lyceum tövében megpillantottam a szűk Fellner utca tábláját, ekkor nyilallott belém az irigység kesetű érzése.

— Ejnve, imígyen morfondiroztam, — hát az egész irodából mindenkinek van utcája, Báránynak is, meg Fellnernek is, csak a gazdának nincs. Ez mégis csak bosszantó. Mert hogy akkoriban Bárány Kálmán volt az irodatársam, Fellner ur meg az iroda legöregebb butora.

Dehát ebbe bele kellett nyugodni. A civil életben a sarzsai nem a korhoz igazodik.

Már egészen meg is feledkeztem keservemről, mikor egy másik emberkerülő sétám alatt a vízen túli részeket rottam ki a Hójdűhegy, meg a Szépasszonyvölgy felé, ahonnan a Király utcán át hazalelé jövet egyszer csak rácsik a tekintetem a Rossztemplom kaszárnya mellett lévő közismert kiskorcsmára, melyen mindig a „Kacsá” cimert ékeskedett. Nem akartam hinni a szemeimnek, kétszer is megtörlöm s meggyőződöm róla, hogy a viharverte kis korcsmaról eltűnt a „Kacsá” és az épület egész homlokzatán ott diszeleg az új felírás:

„ITALMIÉRÉS AZ ÖREG VITÉZHEZ.”

Szinte elkurjantottam magam örömemben.

— Na pupákok, ujjongtam magamnak, most orra alá dörgölöm az irodának, hogy lefőztem őket. Utcat nevezhetnek el akárkiről, subickot, pudert meg Fedák Sáriról, Kúry Kláráról is, de ahhoz, hogy italmérést elnevezzenek valakiről, ehhez már sok kell. Ez már igazi megtiszteltetés. — Közel jár az örökkévalósághoz.

Nem is mult el egy hétsem ettől kezdve, hogy ki nem sétáltam a Szépasszony völgybe csak azért, hogy visszafelé jövet megláthassam a rólam elnevezett kurta korcsmát.

A mult héten azonban keserves csalódás ért. Vége a dicsőségnek, vége az örökkévalóságnak. Megint csak alig akartam hinni a szemeimnek. A kis korcsma nyilván gazdát cserélt, mert újra festették és — óh jaj — befestették a homlokzat büszke felírását, is átmeszelték az Öreg Vitézt és újból ott diszel-

gelt cimerként a „Kacsá.”

Sic transit gloria mundi.

Ezért vagyok én olyan szomorú, de azért ne tessék azt hinni, hogy bármikor is kacsá az, amit ír az

Öreg Vitéz.

Szentgyörgyi Gyula egri egyházmegyei tanfelügyelő: „A magyar falu a magyar nemzet oltára..”

A Katolikus Agráriifjusági Legényegyletek országos vezetősége dr. Szmracsanyi Lajos egri érsek hívására és vitéz Subik Károly pápai prelátus oldalkanonok irányításával Egerben háromnapos faluvezető képző tanfolyamot rendezett. A tanfolyamon 38 község részéről 76 gazdafiú vett részt, akiknek minden költségét az Érsektőpásztor fedezte. A tanfolyamon hivatalos előadók a faluvezetés, szervezés, egyházvezetés, valamint vallás erkölcsi és gazdasági kérdésekről tartottak előadásokat, a 16—25 éves ifjak jegyzeteket készítettek a hallottakról és igyekeztek minél többet elsajátítani az előadások anyagából. Befelezősül vásárnap mintagyűlést rendeztek a ferencesek fehértermében, mely egyúttal beszámoló volt arról is, hogy a résztvevők milyen meggyőződéseket szereztek a tanfolyamon és milyen elhatározásokkal távoznak községeikbe a tanultak után.

A földmives ifjak kitűnő szereplése után Szentgyörgyi Gyula érseki tanácsos, egyházmegyei tanfelügyelő, az Actio Catholica egri egyházmegyei igazgatója mondott nagyhatású záróbeszédet, amelyben a többi között ezeket mondta:

Baráti kézzszorításra találkozót adtak ma itt egymásnak a magyar falu leendő papjai, közigazgatási és politikai vezetői, a jövő népművelői és a magyar falu gerincének, földmives társadalmának vezetésre hivatott kiválasztottai. Különös jelentőséget ad ennek az ünnepélynek, hogy a magyar falu társadalmának leendő vezetői, ebbeli hivatásukra való előkészületüknek munkájában közbejártak. Már maga ez a körülmény is megnyugtató és jobb jövőt ígérő jelenség, mert kihangsúlyozza azt a követelményt, hogy a falu népének nevelése nem lehet műkedvelők felelősség nélküli szórakozása. A faluvezetés felelősséggel járó szent hivatás, amely komoly, lelkiismeretes és széles körű felkészültséget kíván. A magyar falu lelke a nemzet eleven, élő oltára, amire Szent István királyunk örök joggal állította fel Krisztus keresztfáját. Ehez az oltárhoz ne közelíthessenek tehát sem Hadur ködös eszményének fehérlovassal, sem emberbálványok hízoló istenítői, sem bibliáskezű, de álnok szívű álapostolok —, mert ehhez az oltárhoz csak az közelíthet, akit — mint Szent Pál apostol mondja, — az Isten hív, mint Áront. A magyar falu sok fájó sebet nem lehet stréber felcserek kuruzslásának átengedni, a magyar falu szívét nem lehet politikai vigécek játékvá süllyeszteni. A sebek gyógyítására, a nép gondolkodásának irányítására az érteimi pályákra készülő magyar ifjuságnak kell lelkileg és szellemileg felkészülnie, akik azután életcéljuk terepének ne csak a kulturát készen nyújtó várost tekintsék, hanem lelkükben és felkészültségükben ők vigyék ki a magyar falunak azt a kulturát, amely annak életét szébbé, egészségesebbé, megalégedettebbé és boldogabbá teszi. A tanult magyar ifjuság ne nézze le a falut, mert üresen hagyott helyüket a nép lelkétől idegen elősdiék foglalják le fajtánk és vérünk kárára.

Az Egri Ügyvédi Kamara a zárt szám mellett.

Az Egri Ügyvédi Kamara hagyományaihoz híven ez évben is február 2-án tartotta éves rendes közgyűlést, melyet az emel ki közgyűléseinek több mint felszázados tömegéből, hogy ez alkalommal kellett az ügyvédi kamarának döntenie az új Ügyvédi Rendtartás értelmében, vajjon át kíván-e térni az eddigi korlátozatlan számú ügyvédségről a zárt létszámú ügyvédi rendszerre.

Az Ügyvédi Kamara hetek óta gyűjtött adatok alapján elfogadta a választmányának dr. Erlach Sándor által terjedelmes memorandumba foglalt javaslatát, mellyel titkos szavazással kimondotta, hogy felterjesztést intéz az igazságügyminiszterhez oly irányban, hogy a zárt létszám a Kamara egész területére vezetessék be.

A memorandum hivatkozott arra, hogy a Kuria új elnöke is megállapította újvi beszédében az ügyvédi pályának óriási, szinte példátlan tulzsufoltságát s egyben kifejtette aggodalmát az irányban is, hogy a nehezen született új törvény aligha fog varázslatszerűen javítani a helyzeten és szellemes hasonlattal úgy látta, hogy olyan ez, mintha a tulkövérséget híző kurával kezdenénk gyógyítani.

Ezt a szellemes hasonlatot teljesen fedte az Egri Ügyvédi Kamara adatgyűjtése is, melyben megállapította, hogy a januári tagfelvételi ülésen 8 új tagot kellett felvennie a karba az új törvény hatása alatt.

A memorandum megállapította, hogy a Kamara tagjainak létszáma 1900 től a mai napig átlagban 90 százalékkal emelkedett, de voltak helyek, ahol 200 százalékos gyarapodás mutatkozott ezen idő alatt.

Megállapították, hogy

Egerben minden 522 lakosra esik 1 ügyvéd,

Egerben és az egri járásban 1400 lélekre esik 1 ügyvéd.

Gyöngyösön minden 512 lakosra,

Gyöngyösön és a gyöngyösi járásban minden 1753 lélekre,

a halvani járásban 3569 főre,

a hevesi járásban 3490 főre,

a tiszafüredi járásban 4079 főre,

a pétervásári járásban 10227 főre,

de ez utóbbi — legszegényebb — járásban évek hosszú során át csupán 1 ügyvéd volt, azt is köz-költségen kellett eltemetni.

Nagy rezignációval állapította meg a memorandum, hogy a heves megyei latifundiumoknak és nagy vállalatoknak (bányáknak stb.) ügyészségeik mind Budapestén vannak.

A gazdavédelmi rendeletek rendkívül sokat ártottak nemcsak a hiteletnek, de az ügyvédi forgalomnak.

Az átlagos ügyvédi életstandard messze alatta áll a legalacsonyabb tisztviselői életstandardnak.

A memorandum rámutat, statisztikai adatok alapján arra a jogkereső közönség ordáiával is ellentétben álló állapotra, hogy pl. a járásbírói perek 80 százalékában az ítélet ellen nincs fellebbezésnek.

A bíróságok ügyforgalma a büntető ügyekben erősen emelkedik, ellenben az ügyvédi kereseti lehetőség-ek szempontjából értékesebb polgári perek száma erősen csökken. A kereskedelmi forgalom pangását mi s-m mutatja fényesebben, mint az, hogy az egri kir. törvényszék előtt az elmúlt évben összesen csak 5 váltópert tettek folyamatba.

Az ügyvédeknek több mint 50 százaléka hadviselt, vagy hadirokkant.

A kamarai közgyűlés az ügyvédek mostani létszámának körülbelül 30 százalékos redukálását kívánja, úgy, hogy a Kamara létszáma 100 főben állapíttassék meg, melyből esnek az egri kir. járásbíró-ság területére 40, a gyöngyösire 30, a hatvanira 10, a hevesire 10, a tiszafüredire 8 és a pétervásárra 2.

Ezen létszámig való lepadásig pedig az átmeneti helyzetet — a közben jelentkezők érdekeinek is a kielégítésére — akként véli megoldhatónak a Kamara, hogy minden járás területén minden megüresedett két helyre egy ügyvéd vélessék fel.

Az elfogadott memorandum hangsúlyozza, hogy a Kamara elvileg a szabad ügyvédség álláspontján áll, de az új törvény új helyzetet teremtett és a Kamara saját iniciatívájából soha sem terjesztett volna elő korlátozási kérelmet, ha az országos helyzet a régi — bár már szinte elviselhetetlen helyzet maradt volna fenn továbbra is. Miután azonban az új törvény hatása alatt ketségtelen, hogy az országnak valószínűleg minden Kamarája fogja kérni a zárt-szám behozatalát (az úpesti Kamara ugyanazon a sapon szintén kérte) ezért az egri Kamara is, — mely országos viszonylatban is a legnyomorúságosabb helyzetben van. — önvédelemszerűen köteles előterjeszteni a kérelmet, mert nem lehet ki egyébként is tulzsufolt területét a zárt szám miatt máshonnan kiszoruló ügyvédek inváziójának.

Dr. Czekkel Ferenc, Heves vármegye m. kir. tisztifőorvosa népegészség-ügyünk fejlődéséről.

Örrendetes mozgalom indult meg a magyar királyi kormány, a magyar társadalom nagyjai részéről hazánk népegészségügyének fejlesztésére. Mindannyian olvastunk a három és fél millió pengő felajánlásáról erre a célra, továbbá Esterházy herceg és Hatvany Endre báró hatalmas adományairól. Munkatársunk felkereste ebben az ügyben dr. Czekkel Ferencet, Heves vármegye m. kir. tisztifőorvosát, aki kérdéseinkre a következőkben válaszolt:

— A magyar népegészségügy fejlődéstörténetében valóban nerezetes ez az esztendő. A magyar királyi kormányzat a rendelkezésre álló anyagi erőket felhasználásával és a magánosok áldozatkészségével számos olyan egészségügyi probléma megoldását teszi lehetővé vármegyénkben is, amelyekre eddig nem sok reménnyel gondolhattunk. Hevesmegyében leginkább a pétervásári járásban vannak olyan községek, amelyek szegénységük miatt önérejükben nem igen tudják megoldani a községi orvosi kérdést, de itt is lehetséges lesz remélhetőleg a körorvosok létszámának növelése, hogy kevesebb falu tartozzék egy-egy orvos körébe. Megjegyezni kívánom azonban, hogy Hevesmegyében orvosi ellátás szempontjából társulról sincs olyan súlyos helyzet, mint az ország némely vidékén.

Igy nagyfontosságú népegészségügyi szempontból a gyermek-étkeztelési akció, melyet most indítottunk meg a vármegye öt községében: Pásztón, Tiszafüreden, Hevesen, Besenyőteleken és Pétervásáron. Az étkeztelési akcióban mind az öt községben 50-50 iskolásgyermek és 20-20 óvodás vesz részt. Kétféle állapot állapítottunk meg ezeknél az étkeztéseknél és az ételeket vitamin és calória szempontjából végzett számítások alapján állítjuk össze. Ennek az akciónak célja, hogy népünk étkezését az anyag, a mennyiség és a főzés szempontjából megjavítsuk. Meg kell tanítanunk az emberekkel a helyes főzési eljárásokat a vitamin és calória okszerű felhasználására és arra

is, hogy az ételek változatosabbak és jobb ízűek legyenek. Ugyanabból az anyagból, amelyet ma használnak, okosabb eljárással táplálékosabb és ízesebb ételeket tudnak készíteni. Ezt akarjuk elérni az étkezési akcióval, amelynek költségét egyébként az állam viseli, de mindenütt készséggel hozzájárulnak az érdekeltek közsegék is.

Természetesen az akció nem fog megállni az említett öt községben, hanem annak idején tovább fogjuk azt folytatni más községekben is. Csak ott azonban, ahol oroda van, mert célunk a továbbiakban az lesz, hogy az orodákat napközi otthonokká alakítsuk át és különösen a szegényebb gyermekek majd egész napon át itt tartózkodjanak és étkezést is kapjanak.

Mi van a németországi munkásszerződés háta megett?

Irta: Balogh István.

6000 mezőgazdasági munkás megy ki az idén Németországba, ezek közül 1500 munkás és munkásnő Hevesmegyéből. Tehát 750 pár olyan munkás, amely más években is Hevesmegyén kívül vállalt munkát, miután a megye népsűrűsége folytán mindegy adott munkást a Dunántulnak, elsősorban Fehérmegyének, továbbá az Alföldnek, s különösen Mezőhegyesnek. A munkásokat egyfelől az erdős és gazdasági fejlődésben visszábbmaradt pétervásári járás, másfelől a szőlőku'turával napszámmal ugyan ellátott, de kenyérgabona keresetre alkalmat nem nyújtó mátraalji községek szolgáltatták a gyöngyösi, hatvani, kisebb részben egri járásból. — Vármegyénk szempontjából tehát maga az a tény, hogy 1500 mezőgazdasági munkás másutt vállalt munkát, egészen természetes dolog, annál is inkább, mert a munkavállalók száma közeljár a 3000-hoz.

Ami zavar jelentkezett ezzel kapcsolatban, az a múlt évben kinnjárt kerek 600 főnyi munkászárdá kiváló kereseti lehetőségeiről általánosságban elterjedt hírek folytán abból keletkezett, hogy az itthonmaradó munkásság a vélt nagy németországi kereseteket óhajtott magának itt is biztosítani a munkaadók részéről.

Az itthonmaradó munkásság ezen bérkövetelés nem jogos, mert az aki a vándorbotot veszi, hazáját közel háromnegyed évre elhagyja, idegen ország idegen szokásai, más táplálkozási viszonyai között nélkülözi otthonát, családi körét, egészségügyi bizonytalanságnak, gépi munkatömeg közepette baleseti kockázatoknak, zord időjárásnak és még számos itt le nem írt nehézségnek vállalja a kockázatát: annak jóval többet kell kapnia, mint aki a megszokott és biztos hazai környezetben kockázatmentesen biztosítja a maga munkalehetőségeit és keresetét.

Nem jogos a bérigény azonosítása pénzben kifejezve azért sem, mert a németországi keresmények terményértéke azonos a magyar viszonyokkal, sőt némileg kevesebb, s ha az itteni summások buzakeresetüket Németországban adhatnák el, úgy ők is közel 50 pengőt kapnának a buzáért s pénzben rögtön ott lennének, ahol a Németországba kimenők lehetnek. Hangsúlyozni kívánom, hogy lehetnek, mert csak a legtakarekosabb, a garasokat fogukhoz verő természeti párok tudtak meseszerű összeget, 1000 pengőt megközelítő summát hazahozni. Akinek ott bármi oknál fogva valamire költeni kellett, vagy szervezete az ottani kosszttal nem volt megbarálkozatható és így kiegészítő kossztra is költenie kellett, vagy vé-

gül más igényei jelentkeztek, bizony alig hozott haza 200 pengőt is, tehát a mesebeli kereset igen gyakorlatias mérvre olvad le.

Mindennek ellenében viszont igen erősen meg kellett dolgozni ezért a keresetért. A német mezőgazdaságban minden léren mások a méretek, mint a mi viszonyaink között. Az ottani kisgazdák is, akikhez pedig a legtöbb kivándorló munkás kerül, nagyszabásuan vannak berendezve, nehéz lovakkal, nagyméretű magas kocikkal, a szalmát bálákba sajtoltják, a takarmányt is, a termések ha minőségben nem is a miénk, de mennyiségben jelentősen magasabbak; a gabonafélék a csapadékosabb klíma mellett ugyszólván rendszeresen megdőlnek, vastag szalmájuk ellenére is, bizony aki ott munkát vállal, annak ott mindenből kétszeresen jut ki ahhoz képest, aki itthon dolgozik. Panaszok voltak az erős munkaütem miatt, de ez ellen szólni nem lehetett, mert az ottani munkások végezték ezt a munkát, tehát a magyarnak is birnia kellett ha a becsületét veszteni nem akarta, s bizony vannak néhányan, akik már nem mernek visszamenni, mert testi erejük nem bírja az ottani követelményeket, sőt van olyan is, aki megállapította, hogy ha annyit dolgozott volna itthon az apja földjén, semmiel sem jött volna ki rosszabbul, mint hogy kiment.

Visszont az ottani munkaadók tagadhatatlanul jobb elhelyezést tudtak munkásaiknak adni: ágy, villanyvilágítás, vízvezeték s hasonlók itt még nem igen állanak rendelkezésre. Ezzel szemben a mi meleg nyarainkon aligha lenne szükség paplanos ágyra, a mi pergő gabonáink mellett hiába van villanyvilágítás a szobában, azt egyelőre nem igen használnák az érdekeltek. Vagyis amit az ottani klíma megkövetel, itt sok tekintetben nem parancsoló szükség. Ellenben míg nálunk esős napokon értéktelen lazsálás folyik, ott ilyenkor bevonulnak a csűrökbe s ott csépelik a porban fulladozva a gabonaféléket, s vonulnak a pincébe s rakják nagy gonddal be télire a répát, burgonyát s jól meggémberedik a kezük a munkásoknak akkor, amikor nálunk az intéző ur már csak babot tud válogatni velök. — Szóval igen derekasan és minden napot kihasználva dolgoztatja meg a német gazda az ő magyar munkásait.

A magyar gazda nem fizethet pénzben úgy, mint a német. Elsősorban az értékesítési árszínvonal jó fele a németekének, már pedig a gazda csak abból fizethet, amit a termékeiért maga is kap.

De nem fizethet azért sem mert a magyar gazdától a szociális érzés és enyhe kormánypresszió sok olyan géppel olcsón és jól végezhető munkát tilt el, ami a termelés olcsóbbításához és kevesebb munkás munkabérének jobb kihasználásához, ezzel pedig magasabb fizetésekhez vezetne. Elég e tekintetben Purgly Emil ny. földművelésügyi miniszternek az OMGE-ben tartott beszédére utalni es csak az aratógépek használatának állandó tiltására utalni. Az aratógép jobban, tökéletesebb eredményekkel arat, az aratás költségeit felével csökkenti és a minőséget legalább 25 százalékkal javítja, végül pergési veszteségben szintén 75 százalék előnyt jelent az alkalmazása. Mégis a magyar gazdának aratót kell szerződnie s mindazon anyagi előnyökről lemondania, amit az egyébként olcsón beszerezhető aratógép használata jelent. A magyar mezőgazdaság szakembereinek pedig a művelt nyugat előtt szögvenknie kell a már ársiai atavizmusnak minősített kézi aratás miatt. — Nem lehet tehát a gazdától fél oly jó értékesítési és kétszer rosszabb munkakihasználási lehe-

tőségek mellett olyan fizetést kívánni, mint a németországi gazdák márkában fizetett munkabérei.

Ha németországi munkavállalók keresetüket nem pénzben, hanem ottani terményárak mellett beváltva terményben hoznák haza: kevesebb lenne a keresetük, mint az itthoniaké. Fabricius Endre OMGE h. igazgató beható számításokat végzett e téren s ő jutott számos adat alapján erre a következtetésre.

Miután a viszonyok, a márkaátszámítás kedvező árfolyama nagy munkateljesítmény ellenében *tényleg nagy keresetet nyújtanak* Németországban, nagy elismeréssel kell leszögeznünk azt, hogy *vármegyénk főispánja olyan szempontokat alkalmazott a munkások kiválogatására vonatkozólag, amelyek azon nagyobb keresetet arra érdemesnek juttatják.* Elsősorban előnyben részesítette azokat, akik már tavaly kinn jártak s így annak idején sőtélbeugrással és nem csekély bátorsággal mentek ki messze hazájuktól, másodsorban a *nagycsaládu szegénységet* karoltatta fel, ahol a jó keresetnek ezer helye van a nagy család, a lerongyoltság és nélkülözések folytán.

(Folytatjuk)

Dr. Kálnoky István : „A kereskedelem, kultura és szabadság édestestvérek.”

Az egeri Kereskedők Egyesülete az elmúlt évi jubileuma alkalmából diszes tablóban örökítette meg elnökségének és tisztkarának arcképeit. A tablót az egyesületi helyiség dísztermének falán helyezték el és február 12-én társadalmi vacsora keretében leplezték le. A vacsorán a város közigazgatási vezetősége részéről dr. Kálnoky István tanácsnok vett részt.

A pohárköszöntők során Gröber Ferenc elnök kedves szavakkal üdvözölte a megjelenteket és az egyesület boldogulására, Eger kereskedelmének jobb jövőjére ültette poharát.

Dr. Balázs Jenő egyesületi ügyész üdvözlő szavai után közökhajra

Dr. Kálnoky István városi tanácsnok emelkedett szólásra és mély értelmű beszédében a többi között ezeket mondotta:

A történelem bizonyítja, hogy a városok polgárai legbiztosabb fundamentumai a nemzet fejlődésének. Magyarországon is a városok teremtik meg az ipart, a kereskedelmet és fejlesztik a kultúrát. Ebből a szempontból Eger történetében az egész ország történetét szemlélhetjük.

A szónok ezután nagyvonalu előadásban és mély tudással ismertette az emberi művelődés történetét, a homo artis görög korszakát, a homo belli római férfiat, a középkor lovagját és grand seigneurét, a korai burzsoáziát, majd e korszakok után megjelenő homo öconomikust, a kapitalizmus mai emberét és ezeknek éleltszemleleteit. Spengler szerint különbséget tesz a civilizáció és a kultura között. Hatalmas taps között idézi Mussolini szavait arról, hogy a kereskedelem ott virágozhatik csak, ahol szabadság van és ahol a szabadság elsorvad, ott elsorvad a kultura is. A kultura, a szabadság és a kereskedelem ezek szerint édes testvérek. Ezt tanítja példájával a történelemben a Hanza-városok nagy kulturája is.

„A polgári együttérzés gondolatával üdvözlöm az egyesület vezetőit, akiket az itt leplezett arckép

példának állit a jövő ifjusága elé. Üdvözlöm a vezetőség élén Gröber Ferenc elnököt, s a vezetése alatt álló egyesület minden tagját. Ne legyünk csodavárók, de ne felejtjük, hogy a magyar nemzet története se Mohácsnál, se Majténynál, se Világosnál, — nem végződhetett, tehát Trianonnál sem. S ha valakit mégis kétség fogna el a szebb magyar jövő iránt a mai gondok között, térjen otthonába, vegye ölébe gyermekét vagy unokáját, nézzen annak ragyogó szemébe és hinni fog, bizni fog a jövőben, amelyért mi élünk, küzdünk, de soha csüggedni nem akarunk.”

A nagyhatásu beszéd után Bodnár Flórián az egeri Ipartestület nevében köszöntötte a Kereskedők Egyesületét. Kéri a vezetőséget, hogy erősítse a testület mai egységét, a hölgyeket pedig arra kéri, hogy ne haragudjanak férjeikre, mikor azok az egyesületben töltik estéjükét, mert itt a közjóért és önmagukért jó munkát végeznek.

Egeri vendéglősök mozgalma az italmérési illeték és a borfogyasztási adó méltányo- sabb megállapítása iránt.

Egerben az ipartestület vendéglősipari szakosztályának értekezletén Juhász Ferenc elnök azt javasolta, hogy a város az eddigi gyakorlatot megváltoztatva, ne maga vesse ki az italmérési illetékeket az egyes italmérőkre hanem, adja át kivételt a vendéglősipari szakosztálynak, amely a többi italmérőkkel karöltve állapítaná meg, hogy ki mennyi illetéket fizessen. Természetesen, az illetékek összege végeredményben az lenne, amelyet a város az italmérők összességétől kíván.

Ugyanezen az értekezleten Lukács Sándor indítványozta, hogy borfogyasztási adó tekintetében országos mozgalmat indítsanak olyan megoldás iránt, hogy — amiképpen ezt a forgalmi adónál megcsinálták a fázisadó formájában, azaz úgy, hogy már a gyáripárnál levonják a forgalmiadót — a borfogyasztási adót is vonják le már a termelőnél. Ha a termelőnél vonnák le a borfogyasztási adót az eladás alkalmával, akkor elég lenne literenként 2—3 filléres fogyasztási adó is, mert az így befolyt összeg nagyobb lenne mint a ma befolyó fogyasztási adó összege, másrészt pedig így a bortermelő városok és községek maguk részesednének a bor fogyasztási adójából, nem azok a helyek, ahol a bort elfogyasztják.

A róm. kat. egyház küldöttsége Várkonyi Sándornál.

A hatvani római katolikus egyházközség képviselőtestülete, Lévay Mihály prelátus, püspök vezetésével küldöttségileg tisztelgett Várkonyi Sándor főjegyzőnél, aki az egyházközség világi elnöke.

Lévay Mihály püspök üdvözlő beszédében rámutatott azokra az érdemekre, amelyeket Várkonyi Sándor főjegyző, mint egyházának hű fia és az egyházközség világi elnöke szerzett az ő soha nem lakadó értékes és önzellen munkálkodásával és ragaszkodásukról, szeretetükről és bizalmukról biztosították őt.

Várkonyi Sándor főjegyző meghatótt szavakkal mondott köszönetet a nem várt meglisztelő megnyilatkozásért, Lévay Mihály püspöknek s a küldöttség minden tagjának, és biztosította őket, hogy ezután is életfeladatának tekinti a köz és az egyház hűségese, önzellen szolgálatát.

Védekezési módok a gyümölcsök férgesedése ellen.

Irta: Fonyvess Pál.

Manapság hovatovább ott tartunk, hogy a növénytermelés jövedelmezősége a termelési szabályok betartásával is csak akkor biztosítható, ha ugyanolyan gondot fordítunk a kártevők elleni védekezésre. Legjobban kifejezi ezt a gondolatot az amerikai gyümölcsstermelők jelszava: „permetezz, vagy add meg magad.”

Fokozott mértékben jelentkezik a növényvédelem fontossága a gyümölcsférgesedés elleni küzdelemben. Az alma, körte, kajszibarack, dió és gyakran a szilva férgességét az almamoly (Carpocapsa pomonella) hernyója, köznyelven kukaca okozza. Meltán nevezhetjük a gyümölcsstermelés első számú közellenségének. Évente sok millió pengő kárt okoz az ország termelésének.

Az alkalmazott védekezési eljárások nem mondhatók tökéletesnek. Hozzávetőleg 85% fertőmentség talán már a maximuma a jelenleg elérhető tisztasági hatásoknak. A kísérletek azonban szakadatlanul folynak, ezért reméljük, hogy mihamarabb sikerülni fog tökéletesebb eljárásokkal nagyobb eredményt elérni.

Mielőtt a gyakorlati védekezés teendőire áttérünk, szükségesnek vélem a kártevő életmódját röviden ismertetni. Mert csak ezen ismeretek birtokában végzhetünk jó munkát. Ha a kártevők biológiáját ismerjük meg tudjuk, melyik életszaka (vegetáció, báb-állapot) meddig tart. Felismerhetjük életfolyamatának legsebezhetőbb pontjait, amelyekhez szorosan hozzákapcsolódik a legeredményesebb gyakorlati védekezés.

A molyhernyó mindenki által ismert, (férges alma) annal rejtélyesebb a moly pille élete. Ez egy szürkületi lepke. Nappal az almafák vastagabb koronáiban tölti, ahol összecukott szárnyakkal pihen. Csak nagyon gyakorlott szem ismerheti fel, mimikrije annyira tökéletes. Hossza 12—14 mm. színe szürkés barna, felső szárnyán márványozott rajzolat, mely a zuzmó és mohafélék vonalaihoz hasonló. Az almafa elvirágzása után rajzik estéenként 7 óra után, ha a hőmérséklet 16 C°-nál lejjebb nem megy. Párázás után a megtermékenyült nőstény pille 200—250 tojást rak le a gyümölcsökre, vagy annak közelében a levelekre vagy rövidebb ágrészekre. A rajzás időpontja szoros függvénye az időjárási tényezőknek. Nemcsak a hőmérséklettől, de a szél, esőtől, harmattól is nagy mértékben függ a rajzás megindulása és annak erőssége.

A peték kikelése is ugyanezen tényezőktől függ, átlag 6—8 nap szükséges hozzá. A kikelt gyámoltalan kis hernyó kikelési helyétől elküszik a gyümölcshöz, igyekszik abba mielőbb befurakodni, hogy érzékeny bőrét az erős napsütéstől megóvja. A kis hernyó mohón táplálkozik, csatornát rág pl. az almá-

ba. Amikor a maghoz ér, a kis alma lehullik a földre. A földön fekvő almát különböző penészgombák elrohasztják, de a kis hernyó abból mielőbb kibúvik és a fa törzsén feljut ismét a fa koronájába. Ott ez a folyamat ismétlődik még háromszor, négyszer is. Tehát azo., hogy egy moly hernyó (kukac) kifejlődhessen: ami a táplálkozástól és az időjárástól függően 4—5 hélig tart, 3—4 almára is van szüksége. Az „érett” hernyó a fának valamely árnyékos száraz szélmentes repedésébe húzódik, miután az almát elhagyta. Fialtal fákön kirágja a vékony héjszövetet és mindkét esetben ott beszóvi magát. Fehér pókhálószzerű szövédékből a bábbölcsöt kibéleli, abba elhelyezkedik és maga fölé is sátrat sző. A hernyó most itt átalakul megnyult vörösbarna gyűrűszelvényekből álló bábbá. A bábállapot ideje az időjárástól függ, átlag 10—12 napig tart. A fejrészen felhasadt bábból kikel a lepke, hogy megvesse az almamoly második generációjának az alapjait. Ez már a második ivadéka. Hosszu ősz esetén, főleg az Alföldön egy kisebb harmadik rajzás is lehetséges. De mind a kettő éppen úgy éli le életét, mint az első tavaszi generáció. Ősszel az érett hernyók kibúvva a gyümölcsből kivándorolva a raktározó helyiség polcain vagy a ládák repedéseibe szóvik be magukat.

Ismerve most már az almamoly életmódját, könnyebb lesz a vele szerves kapcsolatban kidolgozott védekezési szabályokat megjegyezni.

A védekezés első parancsolata a fák mechanikai tisztogatása. Ennek részletezésével nem kívánok foglalkozni, túlszintül ismert minden termelő előtt. Ennek a mechanikai munkának végtelen fontossága abban rejlik, hogy a puha védtelen molyhernyók nagy tömegeit elpusztíthatjuk és a kéreg részek fel-táráásával utját egyengetjük a téli permetezés sikerének.

A téli permetezések nagy hordereje erősebb koncentrációju szerekkel mindinkább közismerletté kezd válni. Amit a mechanikai faápolással el nem végezhetünk, azt a munkát kell pótolnia a téli permetezéseknek. Erre a célra szolgálnak a carbolineumos készítmények, melyeknek típusos képviselője a Neodentrin: az ásványi olajok, amelyek közül legismertebb a Schell Dormant Wash. A téli erősségű mészkénlé hatásossága sem lehet vitás.

(Folytatjuk.)

VADÁSZATHOZ!

FEGYVERGYÁRI „FROMMER”
puskát és töltényt használjon
BESZEREZHETŐ

RUDLOF fegyver, sport, foto és
villamossági szaküzlet **EGER,**
Széchenyi ut. Telefon: 159 szám.

Uj amerikai késő téli alma.

Red Delicious (piros)

Golden Delicious (sárga)

K A P H A T Ó:

ZATYKÓ IMRE faiskolája **POMÁZ,** Budapest mellett.

Kérjen árjegyzékelt

Telefon: Pomáz: 279.

Frank Tivadar városi főjegyző, polgármester helyettes évnegyedes jelentése Eger közigazgatási állapotáról.

Eger megyei város képviselőtestülete január 29-én délután tartott közgyűlésén Frank Tivadar h. polgármester városi főjegyző, polgármesteri évnegyedes jelentésében a következőket adta elő:

Pénztári forgalom: Együttes adóra befolyt 1937. év negyedik negyedében 381.629 P., az egész 1937. évben befolyt összesen 1.116.059 P. Ebből a város részesedése volt az 1937. év IV. negyedében 85.046 P., az egész 1937. évben 245.706 P.

Városi köztartozások befolyási eredménye az 1937. évben:

Alkalmazottak kereseli adója 39.268 P. Fogyasztási adó 75.108 P. Italmérési illeték 17.320 P. Hegyörbér 24.424 P. Városi illeték 14.483 P. Szemétdíj 8824 P. Ebadó 1238 P. Szénsavadó 6115 P. Kártyaadó 1186 P. Husfogyasztási adó 51.196 P. Inségadó és államsegély 86.921 P. Kamatok 15.105 P. Behajtási illeték 11.367 P. **Összesen:** 352.590 P.

Az együttes adó befolyási eredménye 250.000 pengővel haladja meg az előző év eredményét. A városi köztartozások befolyási eredménye százalékokban a következő: Alk. ker. adója 100%, fogyasztási adó 90%, italmérési illeték 100%, hegyörbér 110%, városi illeték 90%, szemétdíj 95%, szénsavadó 110%, kártyaadó 82%, inségadó 90%, ebadó 100%.

Iparigazolványt kiadtak az év folyamán 135 öt, megszűnt 104.

Népmozgalmi adatok: Az év folyamán születés 607, házasságkötés 254, elhalálozás 544.

A városi gyógyfürdőkben az egész év bevétel 62.534 P. A bevételi emelkedés az előző évvel szemben 2635 P. Kötelezettségeinknek az év folyamán pontosan eleget tettünk. A Pesti Hazainál adóssági állományunk 143.000 P., a Hitelbanknál 39.500 P., az utóbbi negyedévben az uszoda részére melegedő helyiséget építettünk.

Gépzemek: Az elmúlt évnegyed üzletmenete teljesen zavartalan volt. Az üzemek összes kötele-

zettségeiknek eleget tettek. Az elmúlt év vízfogyasztása 211.000 köbméterrel kevesebb, mint 1936. évben volt, a szivattyutelep áramfogyasztása pedig 55.646 kilowattóra csökkenést mutat. Az üzem bevételei az utóbbi negyedév folyamán 211.284 P. kiadásai pedig 205.707 P.

Inségennyhitő tevékenység: Az inségesek nyilvántartásában 1411 családfő szerepel 3208 családtaggal. A népkonyhán 120 családfő kap ellátást 396 családtaggal, értéke 1445 P. Ruhasegélyt kapott 341 felnőtt, 62 gyermek 3034 P. értékben. Tüzelőanyagsegélyt kapott 522 család, 2564 P. értékben. Készpénzsegélyt kapott 134 családfő 720 P. értékben, lakbérsegélyt 169 család 781 P. értékben.

Síkfőkút: A nyaralótelepen a felhőszakadás által okozott károkat rendbehoztuk, a tő-, gát megerősítési munkálatai folyamatban vannak. A Gallasy László által parcellázott területekhez szerződési kötelezettségünk szerint az utakat elkészítettük, a munkálatok költségeit fedezi a város tulajdonában maradó fa. Az inségakció keretében elvégzendő munkák a nagy hideg miatt tavaszra maradnak.

A **Korona-szálló** az egész év folyamán 122.316 P-t forgalmazott. A város részére járó 6000 P.-n felül a részesedés összege 1376 P.

Idegenforgalom: Az 1937. év idegenforgalma 212 csoportkirándulás 17.253 belföldi és 1148 külföldivel. Magánturisták: 14.410 belföldi, 3098 külföldi. Iskolai kirándulások 3160 személlyel. Nyaralóforgalom 11.442 belföldi, 540 külföldi. Pénzforgalomra átszámítva kb. 860.000 P. bevételt jelentett a város lakosságának ez az idegenforgalom, amely az előző évvel szemben 20 százalék emelkedést mutat. A diák szálló forgalma 2271 fő — 1789 P. Az emelkedés 50 százalék. Az autobuszforgalom az év folyamán 2074 járatot, jelentett. A menetjegyiroda forgalma 8870 jegy, 56.497 P. értékben. Emelkedés 15 százalék.

Pénzintézeteink köréből.

A Magyar-Olasz Bank R. T. igazgatósága elhatározta, hogy vidéki fiókjai kebelében megszervezi a választmányt, illetve ott ahol már korábban is működött, ott újból életre hívja, hogy ezáltal fiókjai további erőteljes fejlődését a választmányi tagok hathatós közreműködésével elősegítse.

Az intézet hatvani fiókjának újjáalakított választmánya f. hó 2-án tartotta első ülését báró Radvánszky Albert felsőházi alelnök elnöklése alatt. Az ülésen megjelent az intézet igazgatósága képviselőjében Martos Sándor m. kir. kormányfőtanácsos igazgató Elfer István cégvezető kíséretében.

A Magyar-Olasz Bank R. T. igazgatósága az elmúlt napokban tette közzé múlt évi mérlegét, melynek adatai az intézet további nagyarányú fejlődéséről tesznek bizonyosságot. Az intézet köztudomás szerint az ország vezető pénzintézetei között — nagyfokú mobilitása folytán is — az első között foglal helyet.

A bank hatvani fiókjai is részese a fejlődésnek, ami mutatkozik is a fiókinézet által kezelt betétek százalékosan is számottevő emelkedésében és az újonnan kihelyezett tőkék összegében.

Leventebál Hatvanban.

A Hatvanban már-már szokássá váló leventebált az ezidei farsangban folyó hó 5-én este tartotta a Hatvani Levente Egyesület. Eltekintve a bál sikerétől, jóleső érzéssel állapítjuk meg, hogy ez az egyesület még a farsangi mulatságok között sem feledkezik meg arról a hivatásról, mely irányt kell hogy szabjon a leventéken túlmenően is minden ifjúsági egyesület működésének. Ez pedig a nevelés. A lelki nevelés. A hatvani leventék báli műsorzámaiból soha nem hiányoznak a kis szindarabok, melyek a közönség szórakoztatása mellett a hazafias szellem ápolásának is elsőrendű eszközei. Így a test nevelése mellett, halhatatlan részünk hazafias ápolása biztos loga a leventék köszöntésükben is elígert törekvésnek, a szebb jövőnek.

Az este megrendezéséről, de az esten szereplőkről is — nevek felsorolása nélkül — csak a megelégedés hangján emlékezhetünk meg. Érdemes munkát végzett a rendezés, egész munkát a szereplők, jól mulatott a szépszámu közönség és sokat táncolt a táncban fáradságát fiatalok. Mindent összegezve pedig követésre méltó értékes munkát végzett úttal is a Hatvani Levente Egyesület.

A közigazgatási bizottság ülése.

Heves vármegye közigazgatási bizottsága február 15-én délelőtt tartotta rendes havi ülését dr. Hedry Lőrinc főispán elnöklésével. Az ülésen dr. Buzás Endre vármegyei főjegyző a következő alispáni jelentést olvasta fel:

A m. kir. belügyminiszter ur a *vm. közjóléti alapról* szóló szabályrendeletet jóváhagyta.

A közjóléti bizottság, melyet a törvényhatóság még a szabályrendelet megalkotásakor megalakított, első ülését a folyó hóban fogja megtartani.

Az akció eddigi folyamán előkészítettük az in-ségmunkáknak új alapokra való fektetését, szegény gyermekek felruházását, melynek kapcsán 600 fu., 600 leány-ruha és 360 pár cipő kerül kiosztásra. — *Gyermekéltetési akció* indult 5 nagyközségben 75 napra 350 gyermek bevonásával. Megindult a szegény gyermekek *tej-akciója* 5 községben. Ez az akció 60 napig fog tartani. Ezenkívül elintéztük a csendőrségi selejtruhák szétosztását a vármegye szegényei között. Elkészült továbbá a rosszul táplált gyermekek, valamint a keresetnélküli iparosok és a föld nélküli földművesek statisztikája is.

Remelhető, hogy a bizottság gondos és körültekintő munkája, a szociális segítés új formáit tudja majd megvalósítani, jelentős eredményekkel.

A poroszlo-ujfőrinfalvai öblözet ármentesítési munkálatai jelenleg teljesen szünetelnek.

Az alispáni jelentést egyhangu helyesléssel fogadták el. Horvay Ferenc kir. ügyészségi elnök és Szabó Oszkár dr. vármegyei árvaszéki elnök jelentései után Dr. Czékkel Ferenc m. kir. tiszti főorvos olvasta fel jelentését a vármegye közegészségügyi állapójáról.

Könczöl Kálmán kir. pénzügyigazgató olvasta fel ezután jelentését. E szerint Heves megyében a múlt évi adóhatalék összege 3 694 000 a folyóévi előírás 3 785 000 P. A helyesbítésekkel együtt az összes ezévi tartozás így 7 770 000 P. Eire január hónapban befolyt 42 000 P. Az eredmény kedvezőlenebb a múltévivel, viszont forgalmi adóban befolyt januárban 64 000 P. és ez sokkal kedvezőbb az elmúlt évi eredménnyel, januárra vonatkoztatva. A pénzügyigazgató ezután felolvasta a vármegye adóstatistikájának érdekes adatait az elmúlt évre vonatkozóan. Az adófizetéseknek az eredménye legjobb volt a hatvani járásban, e járás területén pedig magában Hatvanban mutatkozik a legszebb eredmény.

Erdős József műszaki tanácsos, az Államépítészeti Hivatal főnöke az utügyekről tette meg jelentését, amelyhez Györffy Kálmán nozzászólvá, kérte, hogy a Gyöngyös-jászfényszőlő ut alkári szakaszát szélesítsék ki végre, mert a közseg évi 10 000 pengővel járul hozzá az utügyi költségekhez és az a szerény kívánsága, hogy ebből a kiszélesítéssel valami mégis visszatérüljön. Itt említi meg azt is, hogy a községben sokan bevezetnek a villanyt, ha az árammérték óra havi 80 filléres díját elengednék, vagy mérsékelnék. A gazdasági felügyelőtől azt kéri, hogy az igényelt vetőmagot még az elvetés előtt juttassák el az igényelőkhez. Végül megemlíti, hogy a Mezőgazdasági Kamara által kért statisztikai adatokat azzal kérték, hogy a birtokosok ellen ezeket nem használják fel adófizetési szempontból. A Kamara évkönyvet adott ki ezekből az adatokból és most az adófizető hatóságok sok helyen az évkönyv adatait veszik irányadónak.

Okolicsányi Imre alispán nagy éljenzés között vá-

laszolta Györffy Kálmánnak, hogy ebben az évben megtörténik az alkári ut kiszélesítése

Vitéz Fluck Gusztáv vármegyei gazdasági felügyelő Heves megye mezőgazdasági állapotáról jelentette, hogy az éjjeli és nappali hőmérséklet közötti nagy különbségek sok helyen felfagyással fenyegetnek. A németországi munkára szerződő munkások jelentkezése és összeírása befejeződött. Már az itthoni nyári gazdasági munkákra megkezdtek a szerződés-kötéseket a munkásokkal.

Hedry Lőrinc főispán ismertette a németországi munkások ügyében gróf Keglevich Gyula irásbeli indítványát, amely szerint már nem időszerű, mert ebben az ügyben már elhangzott a kormány nyilatkozata és az mindenkit megnyugtalt.

Beniczky Elemér országgyűlési képviselő azt javasolja, hogy a pétervásári járásban nyomozzák ki azokat a politikai izgatókat, akik a németországi szerződések ügyében a munkások között nyugtalanságot keltenek, mert ma is az a helyzet ennek az izgatásnak következtében, hogy az itthoni szerződéseknek nagy akadálya, hogy egyes vidékeken olyan munkabéreket követelnek mint a németországiak. A bizottság a pétervásári fősztolgabíróat bizta meg az izgatók kinyomozásával.

A hatvani Izs. Jótékony Nőegylet műsoros estje.

A dr. Vajda Lipótné elnöklete alatt álló hatvani Izs. Jótékony Nőegylet f. hó 12-én nagyszerű műsoros estet rendezett a hatvani Iparoskör színháztermében. A zsufolásig megtelt terem közönségét Domány Ernő cukorgyári intéző, az egyesület főtitkára üdvözölte nagy tetszéssel fogadott szellemes bevezető beszéddel.

Az est kiemelkedő száma Szász Ila, az ismert előadóművész nő szereplése volt, akinek minden egyes számát viharos taps és meleg ünneplés kísérte, amelyből kijutott az őt stílusosan zongorán kísérő Szemeré Evának is.

Nagy tetszést aratott a Sugár Zsuzsi—Bindfeld Imre jass-duo is. Sugár Zsuzsi temperamentumos zongorajátékát és énekét, Bindfeld Imre boszorkányos ügyességű és bármely budapesti színpadra is beillő táncszámait többször megismételtette a lelkes közönség.

A műsor után tánc következett, mely a legjobb hangulatban a hajnali órákig tartott.

Az estnek nemcsak erkölcsi, hanem igen szép anyagi sikere is volt, amelyért a szegények hálája s az egyesület elismerése illeti az agilis, ambiciózus rendezőbizottság minden egyes tagját.

200 holdas

tanyabirtok és 15 holdas szőlő haszonbérbe kiadó.

Feltételek CSÉPÁNY BÉLA tulajdonosnál DOMOSZLÓN.

A vidéki villamosításról.

Irta: Nádor József
(Folytatás.)

Állami beavatkozás és újabb vidéki villamosítás.

A villamosítás, már előbb is említettem, nem haladt a rentabilitás hiánya miatt. Bele kellett nyulni részben subvenciókkal, részben kamatmentes, vagy nagyon kis kamattal terhelt kölcsönrel segíteni a vidéki villamosítást.

Fanciaországban a vidéki villamosítás összköltsége 7 milliárd frankra tehető. Ebből 3 milliárdot az állam subvenció formájában nyújtott és több mint $\frac{1}{2}$ milliárdot pedig mint kölcsönt (csökkentett kamattal) adott. Ilyen nagy mérvű állami támogatás volt az, ami fenti eredményeket létrehozta.

Romániában a kormányzat elhatározta, hogy 100 millió leit bocsájt rendelkezésre a vidéki villamosítás megsegítésére. Az állami támogatás elsősorban azoknak a falvaknak jár, amelyek már megkezdtek a villamosítás munkáját, így lehetővé válik részükre annak folytatása és befejezése is.

Romániát nem nagyon hasonlíthatjuk a Nyugati államokhoz, mert míg Belgium népsűrűsége 270, Németországé 145, addig Romániáé 60. Egyébként is a romániai vidéki lakosság sokkal szerényebb igényű és kisebb műveltségű mint a nyugati és északi államok lakossága.

A „Seta” már 1929. óta nagymértékben foglalkozik a vidéki villamosítással és neki nagy szerep fog jutni az eljövendő munkában, valószínűleg még ez év folyamán 30 új községet lát el vezetékéről villamosenergiával és későbbben még számos községet fog villamosítani.

Amióta az állam is kézbevette a vidéki villamosítást és segítséget biztosított, sorozatosan írják ki az új munkálatokat, pl. a vidéki villamosítással foglalkozó hitelügyi bizottság a munkaügyi minisztériumban közelmúltban tartott tárgyaláson következő munkákat szervezte meg.

Elektromos központ:	Tárgy:	Megszavazott összeg:
T. Severin	12 község	12.000.000 lei
Sabaoani	8 „	11.000.000 „
Novaci	7 „	12.500.000 „
Baile Herculane	7 „	13.000.000 „
Novaci	elektromos berendezések	2.100.000 „
Sabacani	„	2.700.000 „
Novaci	centrálé létesítések	830.000 „
Sabaoani	„	700.000 „

Ezenkívül még több kerületben írnak ki új munkákat.

Kerület:	Községek száma:	Hitelkeret:
Sibiu	15	10.000.000 lei
Tarnava Mare	15	9.000.000 „
Ilfov	8	8.000.000 „
Dambovita	13	—

Fentiek közül 15 község munkái már is folyamatban vannak és rövidesen az összes kivitelezésre kerül.

A bukaresti Gáz és Vill. r. t. Targoviste—Moeroeni között 44 km.-es hosszúságú, 15.000 Voltos távvezetékét létesít, mely 110.000 Voltos már meglévő vezetékéről fog táplálkozni. A transzformátorok berendezése és a községi helyi hálózatok cca 16.000.000 leibe fognak kerülni. A munkák már ez év novemberére elkészülnek.

Fentiekből láthatjuk, hogy milyen rohamos építkezés indult meg és jövő évre előreláthatólag még

nagyobb programot fognak kivitelezni, mert a még visszalévő 14 600 község villamosítása nagy feladattal ró, hosszú évekig, úgy az államra, mint a villamosvállalatokra.

A magyar villamosítás feladata.

Amint fentiekből is láthatjuk, a nálunk minden kulturában hátramaradottabb Románia, mind erélyesebb intézkedésekkel igyekszik elmaradottságából kilépni és a kulturintézményeket, így a villanyt is terjeszteni.

A válság elmúlt, állandóan gazdasági javulásról olvasunk, itt az ideje, hogy nálunk is komoly méreteket öltjön a villamosítás munkája. Centrálaink kapacitása lehetővé teszi a felhasználás nagymérvű megnövekedését anélkül, hogy bővíteni kellene azokat. Elsősorban a háztartás (vasaló, főzőlap, porszívó, stb.) másrészt a mezőgazdaság (daráló, malom, öntözés, stb.) villamosítása melynek mindig megértője és támogatója a villamosági társaság is, a feladat. Sokat az áramegységár magasnak vélt összege tart vissza, azonban nappali áram, kéltarifás mérő, majdnem önköltségi áron adott motoráram és még számtalan kedvezmény az amivel a fogyasztót, támogatja az áramszolgáltató vállalat.

Nem szabad engedni, hogy esetleg tudatlansága miatt, ilyen áldásos találmányt bárki is nélkülözzön. Az pedig elsősorban a vidéki iskolák és kulturregységek kötelessége, hogy felvilágosító és tanító munkájával, többi kulturpropagandája mellett, a villany előnyeit is hirdesse és a magyar vidéki villamosításnak egyik erős harcosa legyen.

(Vége.)

ELADÓ gyümölcsfák,

1—4 évesek, bokorrózsák
és Thuják 50—100 cm.
magasak.

Árjegyzéket bérmentve küld:

Keserű Bálint
gyümölcsfaiskolája.

Pusztamonostor.

Szolnok megye.

FIAT automobil világmárka!

FIAT 50-es a legszebb családi, — orvosi, üzleti autó! Üzemköltsége 3 fillér kilométerenként!

ÁRA 2900. — pengő részletfizetésre.

FIAT 1100-as Balilla a legjobb bérautó.

FIAT 1500-as a luxusautó.

Hevesmegyei képviselőlet:

ILLÉS BÉLA EGER, Tel: 230.

MENIVÓ.
AZ EGYHÁZMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR Részvénytársaság, Egerben

1938. évi február hó 19-én, délelőtt fél 11 órakor, tartja az intézet tanácstermében

ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT,

amelyre a t. Részvényeseket az alapszabályok 10. és 11. §§-ira való figyelmeztetéssel tisztelettel meghívja.

T Á R G Y S Ó R O Z A T :

1. Igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1937. üzletévről.
2. évi zárószámadások bemutatása, a mérleg és eredmény megállapítása, elfogadása, és a megállapított nyereség felhasználása feletti határozathozatal és a felmentvények megadása.
3. 13 igazgatósági tag választása.
4. 4 felügyelőbizottsági tag választása.
5. Értékpapírtartalék-alapnak a rendes tartalékalaphoz való hozzácsatolása.
6. Nyugdíjtartaléknak a TÉBE Országos Nyugdíjpénztáránál nyugdíj visszavásárlásra való fordítása.

Az Igazgatóság.

MÉRLEG 1937. DECEMBER HÓ 31-ÉN.

Vagyon	Pengő	fill.	Pengő	fill.	Teher	Pengő	fill.	Pengő	fill.
Pénztárkészlet:			72.135	04	Részvénytőke:			500.000	—
Girószámlán fennálló követelések:					Tartalékok:				
a Magyar Nemzeti Banknál	47.420	18			tőketartalék — — — —	30.000	—		
a M. Kir. Postatakarékpénztárnál	16.979	15	64.399	33	rendes tartalék — — — —	94.000	—		
Pénzintézeteknél fennálló követelések			93.323	03	értékpapírtartalék — — — —	1.000	—	125.000	—
Értékpapírok:					Nyugdíjtartalék — — — —			4.000	—
államadósságok — — — —	768	15			Betétek:				
tőzsdén jegyzett értékpapírok — —	3.740	—			könyvecskékre — — — —	3.518.102	64		
tőzsdén nem jegyzett értékpapírok	12.000	—	16.508	15	folyószámlára — — — —	611.102	13	4.129.204	77
Váltók:					Viszontlezámitolt váltók — — — —			1.171.731	—
jelzálogilag biztosítva — — — —	4.618.594	52			Pénzügyi Központ külön hitele			250.000	—
különféle fedezettel biztosított és nyílt hitelek — — — —	411.727	24	5.030.321	76	Különfélék — — — —			18.898	90
Beszédési váltók — — — —			4.229	19	Átmeneti tételek — — — —			54.006	31
Adó s o k — — — —			762.403	21	Óvadékok és szavatossági kötelezettségek	40.701	75		
M. Kir. Kincstár által könyvadósságként átvállalt gazdádósságok — —			50.005	86	Nyereség:				
ingatlanok — — — —			156.167	46	átvezet 1936. évről — — — —	1.355	57		
Berendezés — — — —			1	—	folyó évi nyereség — — — —	6.119	52	7.475	09
Átmeneti tételek — — — —			10.822	04					
Óvadékok és szavatossági adó s o k —	40.701	75							
Összesen:			6.260.316	07	Összesen:			6.260.316	07

Eger 1937. évi december hó 31-én.

Klősz Jenő s. k. ügyvezető igazgató.

Kormos Rudolf s. k. cégvezető.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G :

Dutkay Pál s. k. Illés Ödön s. k. Dr. Ivánovich Emil s. k. Klősz Jenő s. k. Meyer Béla s. k. Németh Pál s. k.
Novák Sándor s. k. Dr. Petro Kálmán s. k. Szentgyörgyi József s. k. Venczell Ede s. k.

Megvizsgálta és helyesnek találta a

F E L Ű G Y E L Ő B I Z O T T S Á G :

Dr. Angyal Lajos s. k.

Dr. Óriás Nándor s. k.

Szabó Antal s. k.

Heves vármegyeiek Pesten a
Metropole-ba

szállnak. — Rákóczi-ut 58.

150 kényelmes szoba P. 4-től. Penzió 9 P.-től.

Patináshírű kiváló konyha.

Erdélyi FLEKKEN és CSŐBEN SÜLT hal
különlegességek.

szegedi Farkas Jóska és cigányzenekara.

VIRÁNY ujszerű jazz-zenekara. TÁNC.

A szerkesztésben résztvesznek:

Egerben: Dr. Erlach Sándor, Gyöngyösön: Dr. Katrics Kálmán, Tiszafüreden: Dr. Végh József,
Hevesen: Figlár Géza, Pásztón: vitéz dr. Szilágyi Sándor.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Vig Vilmos, Hatvan, Telefon: 85.

Társzerkesztő: Balogh István Gyöngyös.

Kéziratok, előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatal címére Hatvanba küldendők.

Egyes szám ára 50 fillér.

Klang Sándor

vaskereskedő

Hatvan.

Telefon: 68.

Mindennemű vas és háztartási
cikk, a legmodernebb kályhák
és tüzhelyek raktáron nagy
választékban.

Blumenthal

Béla

épületfa- és
tűzifakeres-
kedése.
cementá-
rugyára.

Hatvan

Telefon: 29. szám.

Cement és mozaik lapok, ce-
mentcsövek, járdakövek dus
választékban mindennemű é-
pítőanyag legjobb minőségben
kapható. Terrenol asbestpala-
gyár, Gyöngyösi parkettgyár
Sempervna Első Magyar Ne-
mesvakolatgyár kerületi
képviselése.

KORONA

nagy-
szálloda
EGER

Tulajdonos: Eger megyei város,
Bérlő: Unterreiner János.

Legmodernebb berendezésű szálloda
50 szobával, a gyógyhatású fürdők, és
uszodák közelében. A napi penzió ára
mérésékelt.

Felvilágosításokat ad:

Városi Idegenforgalmi Hivatal,
Eger, (Városház)

Bindfeld Márk és fia részvénytársaság

épületfa kereskedő cég-
nél a legmodernebb ki-
vitelű cement, járda- és
mozaik lapok a legjutá-
nyosabb árban besze-
rezhetők.

HATVAN. Telefon 30 sz.

A gondos háziasszonynak
csütörtökön
első teendője, hogy felkeresse
HAJDU ÁRMIN

üzletét,

ahol friss pörkölésű elsőrendű

kávét

kap igen jutányos áron! — Denaturált
szesz nagyban és kicsinyben! — Vidéki
megrendeléseket pontosan eszközökl! —
Saját érdeke parancsolja, hogy egyszer lá-
togasson el HATVANI üzletembe.

Takarékos fűtés

Salgó szénnel
Salgó brikettel

NYOMATOTT PALÁSTHY SÁNDOR KÖNYVNYOMDÁJÁBAN HATVANBAN.